

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ
ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ
È È κ.λπ. ΚΑΤΑ ΕΛΛΑΔΟΣ
(Προσφυγή υπ' αριθ. 3542/09)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

10 Μαΐου 2011

*Η παρούσα απόφαση είναι οριστική, αλλά μπορεί να υποστεί
αναθεωρήσεις στη φάση της εκδοτικής επιμέλειας.*

Στην υπόθεση È È κ.λπ. κατά Ελλάδα,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Πρώτο Τμήμα), αφού συνεδρίασε σε Επιτροπή αποτελούμενη από τους:

Ανατόλι Κόβλερ, *Πρόεδρο,*

Γεώργιο Νικολάου,

Μιριάννα Λαζάροβα Τραϊκόβσκα, *Δικαστές,*

και τον Αντρέ Γουάμπαχ, *Βοηθό Γραμματέα του Τμήματος,*

Αφού συσκέφθηκε κεκλεισμένων των θυρών στις 12 Απριλίου 2011,

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία υιοθετήθηκε την τελευταία ως άνω ημερομηνία:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση αποτελεί απόρροια της προσφυγής υπ' αριθ. 3542/09 κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας, η οποία κατατέθηκε στο Δικαστήριο σύμφωνα με το άρθρο 34 της Σύμβασης για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση») από τέσσερις έλληνες υπηκόους, τον κ. È Æ È È È

(«οι προσφεύγοντες») στις 19 Δεκεμβρίου 2008.

2. Οι προσφεύγοντες εκπροσωπήθηκαν από το δικηγόρο Θεσσαλονίκης κ. Δ. Τσαγκαλίδη. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπήθηκε από τους αντιπροσώπους του πληρεξουσίου της, κα. Φ. Δεδούση, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και κ. Χ. Πουλάκο, Δικαστικό Αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Στις 19 Μαρτίου 2010 ο Πρόεδρος του Πρώτου Τμήματος αποφάσισε να κοινοποιήσει την προσφυγή στην Κυβέρνηση. Σύμφωνα

με το Πρωτόκολλο 14, η προσφυγή ανατέθηκε σε Επιτροπή τριών δικαστών.

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

4. Οι προσφεύγοντες γεννήθηκαν το 1927, 1930, 1951 και 1957 αντίστοιχα. Οι δύο πρώτοι προσφεύγοντες είναι κάτοικοι Θεσσαλονίκης, ενώ οι άλλοι δύο είναι κάτοικοι Γιαννιτσών και Ευόσμου αντίστοιχα.

5. Στις 29 Ιουλίου 1996 οι προσφεύγοντες κατέθεσαν προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας κατά του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και του Υπουργείου Οικονομικών, ζητώντας την ακύρωση της σιωπηρής άρνησης του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας να ανακαλέσει τη μερική απαλλοτρίωση της περιουσίας τους.

6. Μετά από αρκετές αναβολές, η προσφυγή συζητήθηκε στις 29 Μαΐου 2006.

7. Με την απόφασή του υπ' αριθ. 974/2008, η οποία δημοσιεύθηκε στις 24 Μαρτίου 2008, το Συμβούλιο της Επικρατείας απέρριψε την προσφυγή των προσφευγόντων. Η απόφαση αυτή καθαρογράφηκε στις 26 Ιουνίου 2008.

ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

I. ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 ΠΑΡ. 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

8. Οι προσφεύγοντες παραπονούνται ότι η διάρκεια της διαδικασίας είναι ασυμβίβαστη με την απαίτηση για εκδίκαση της υπόθεσης σε εύλογο χρόνο σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 1 της Σύμβασης, το οποίο προβλέπει τα εξής:

«Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή δικαίως, δημοσία και εντός λογικής προθεσμίας υπό ανεξαρτήτου και αμερολήπτου δικαστηρίου, νομίμως λειτουργούντος, το οποίον θα

αποφασίση, είτε επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως, είτε επί του βασίμου πάσης εναντίον του κατηγορίας ποινικής φύσεως».

9. Η Κυβέρνηση αμφισβήτησε αυτό τον ισχυρισμό.

10. Η περίοδος που πρέπει να ληφθεί υπόψη αρχίζει στις 29 Ιουλίου 1996, όταν οι προσφεύγοντες κατέθεσαν την προσφυγή τους στο Συμβούλιο της Επικρατείας, και λήγει στις 26 Ιουνίου 2008, όταν καθαρογράφηκε η απόφαση υπ' αριθ. 974/2008 του Συμβουλίου της Επικρατείας. Συνεπώς, η διάρκεια της διαδικασίας ήταν περίπου 11 έτη και 11 μήνες για ένα βαθμό δικαιοδοσίας.

A. Επί του παραδεκτού

11. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι το παράπονο αυτό δεν είναι προφανώς αβάσιμο κατά την έννοια του άρθρου 35 παρ. 3(α) της Σύμβασης. Επίσης, σημειώνει ότι δεν είναι απαράδεκτο για άλλους λόγους. Ως εκ τούτου, πρέπει να κηρυχθεί παραδεκτό.

B. Επί της ουσίας

12. Το Δικαστήριο επαναλαμβάνει ότι ο εύλογος χρόνος της διαδικασίας πρέπει να αξιολογείται ενόψει των περιστάσεων της υπόθεσης και με βάση τα κριτήρια που έχει θεσπίσει στη νομολογία του, ιδίως την πολυπλοκότητα της υπόθεσης, τη συμπεριφορά του προσφεύγοντος και των αρμόδιων αρχών, καθώς και τη σημασία του τι διακυβευόταν για τον προσφεύγοντα στην προκείμενη διαφορά (βλ., μεταξύ πολλών άλλων, *Frydlender κατά Γαλλίας* [GC], No. 30979/96, παρ. 43, ECHR 2000-VII).

13. Το Δικαστήριο έχει συχνά διαπιστώσει παραβιάσεις του άρθρου 6 παρ. 1 της Σύμβασης σε υποθέσεις που εγείρουν παρόμοια ζητήματα με την παρούσα (βλ. την προαναφερθείσα απόφαση στην υπόθεση *Frydlender κατά Γαλλίας*).

14. Αφού εξέτασε όλα τα στοιχεία που του υποβλήθηκαν, το Δικαστήριο θεωρεί ότι η Κυβέρνηση δεν παρουσίασε κάποιο γεγονός ή επιχείρημα που θα μπορούσε να το πείσει να καταλήξει σε διαφορετικό συμπέρασμα στην κρινόμενη υπόθεση. Έχοντας υπόψη τη νομολογία του, το Δικαστήριο κρίνει ότι στην παρούσα υπόθεση η διάρκεια της διαδικασίας υπήρξε υπερβολική και δεν ικανοποιεί την απαίτηση για εκδίκαση της υπόθεσης εντός εύλογου χρόνου.

Ως εκ τούτου, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 παρ. 1.

II. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

15. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης:

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της, και αν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους δεν επιτρέπει παρά μόνο ατελή εξάλειψη των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εφόσον είναι αναγκαίο, στον παθόντα δίκαιη ικανοποίηση».

A. Αποζημίωση λόγω ηθικής βλάβης

16. Οι προσφεύγοντες ζητούν 30.000 ευρώ ο καθένας ως αποζημίωση λόγω ηθικής βλάβης.

17. Η Κυβέρνηση θεωρεί το αιτούμενο ποσό υπερβολικό και υποστηρίζει ότι η τυχόν διαπίστωση παραβίασης θα αποτελεί από μόνη της επαρκή δίκαιη ικανοποίηση. Ωστόσο, εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι πρέπει να επιδικαστεί κάποιο ποσό στους προσφεύγοντες, η Κυβέρνηση θεωρεί ότι ένα ποσό 6.000 ευρώ για κάθε προσφεύγοντα θα ήταν επαρκές και εύλογο.

18. Το Δικαστήριο θεωρεί ότι οι προσφεύγοντες πρέπει να υπέστησαν ηθική βλάβη. Κατά δίκαιη κρίση, επιδικάζει σε κάθε προσφεύγοντα ως αποζημίωση λόγω ηθικής βλάβης το ποσό των 16.000 ευρώ, συν τους φόρους με τους οποίους μπορεί να επιβαρυνθεί το ποσό αυτό.

B. Δικαστικά έξοδα

19. Οι προσφεύγοντες επίσης ισχυρίζονται ότι πρέπει να τους επιδικαστεί κάποιο ποσό για τα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου. Όμως, δεν εξειδικεύουν την απαίτησή τους και δεν προσκομίζουν κανένα παραστατικό προς υποστήριξή της.

20. Η Κυβέρνηση θεωρεί την απαίτηση των προσφευγόντων αβάσιμη και, ως εκ τούτου, απορριπτέα.

21. Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, δικαστικά έξοδα επιδικάζονται στον προσφεύγοντα μόνο στο βαθμό που αποδεικνύεται ότι ήταν πραγματικά, αναγκαία και εύλογα (βλ. *Ιατρίδης κατά Ελλάδος* (δίκαιη ικανοποίηση) [GC], No. 31107/96, παρ. 54, ECHR 2000-XI). Επιπλέον, δικαστικά έξοδα επιδικάζονται μόνο στο βαθμό που αφορούν τη διαπιστωθείσα παραβίαση (βλ. *Beyeler κατά Ιταλίας* (δίκαιη ικανοποίηση) [GC], No. 33202/96, παρ. 27, 28 Μαΐου 2002).

22. Στην παρούσα υπόθεση, το Δικαστήριο σημειώνει ότι οι προσφεύγοντες δεν εξειδικεύουν τις απαιτήσεις τους για δικαστικά έξοδα και δεν προσκομίζουν παραστατικά βάσει των οποίων θα μπορούσε το Δικαστήριο να υπολογίσει με ακρίβεια τα πραγματικά έξοδα των προσφευγόντων στο πλαίσιο της διαδικασίας που διεξήχθη ενώπιόν του.

23. Έχοντας υπόψη τα προαναφερθέντα κριτήρια, το Δικαστήριο θεωρεί εύλογο να απορρίψει τις σχετικές απαιτήσεις των προσφευγόντων.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

24. Το Δικαστήριο ορίζει ότι οι τόκοι υπερημερίας θα υπολογίζονται με βάση το επιτόκιο της διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας συν τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΩΤΕΡΩ ΛΟΓΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΟΜΟΦΩΝΑ

1. *Κηρύσσει* την προσφυγή παραδεκτή.
2. *Κρίνει* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 παρ. 1 της Σύμβασης λόγω υπερβολικής διάρκειας της διαδικασίας.
3. *Αποφασίζει*:
 - (α) ότι το καθ' ου Κράτος οφείλει να πληρώσει σε κάθε προσφεύγοντα εντός τριών μηνών το ποσό των δέκα έξι χιλιάδων (16.000) ευρώ ως δίκαιη ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, συν τους φόρους με τους οποίους μπορεί να επιβαρυνθεί το ποσό αυτό,
 - (β) ότι από τη λήξη της προαναφερθείσας τρίμηνης προθεσμίας και μέχρι την εξόφληση, θα πληρώνεται απλός τόκος επί των ανωτέρω ποσών ο οποίος θα υπολογίζεται με βάση το επιτόκιο της διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας συν τρεις εκατοστιαίες μονάδες,
4. *Απορρίπτει* τα υπόλοιπα αιτήματα των προσφευγόντων για δίκαιη ικανοποίηση.

Έγινε στα Αγγλικά και κοινοποιήθηκε γραπτώς στις 10 Μαΐου 2011 σύμφωνα με τον Κανόνα 77 παρ. 2 και 3 του Κανονισμού του Δικαστηρίου.

Αντρέ Γουάμπαχ

Ανατόλι Κόβλερ

ΒΟΗΘΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

(υπογραφή)

(υπογραφή)

Ακριβής μετάφραση από τα Αγγλικά του συνημμένου εγγράφου
Αθήνα, 25 Μαΐου 2011

Ο μεταφραστής του Υπουργείου Εξωτερικών-Βασίλειος Δ. Μπελεκούκας